Νέος ὑπερ-σιβηρικὸς ἀπὸ τὴ λίμνη Βαϊκάλη

ὡς τὶς ἀκτὲς τοῦ Εἰρηνικοῦ

ΘΑ ΣΤΟΙΧΙΣΗ 15 ΔΙΣΕΚΑΤ. ΔΟΛΛΑΡΙΑ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ. Ὁ Λεονίντ Μπρέζνιεφ τὸ ἀποκάλεσε «σχέδιο τοῦ αἰώνα». Ὁ σοβιετικὸς Τύπος, ἀναφέρεται σ' αὐτὸ μὲ τὰ ἀρχικὰ ΜΠΑΜ. Ὅ,τι ὄνομα ὅμως κι' ἂν τοῦ δώσει κανείς, τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι τὸ σχέδιο σιδηροδρομικῆς σύνδεσης τῆς λίμνης Βαϊκάλης μὲ τὸν Εἰρηνικὸ ἀποτελεῖ τὸ πιὸ μεγαλόπνοο κατασκευαστικὸ σχέδιο ποὺ βρίσκεται, αὐτὴ τὴ στιγμή, ὑπὸ ἐκτέλεση σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμο. Γιὰ νὰ ἀποκτήσουν ἄμεση προσπέλαση στοὺς διάφορους, φυσικοὺς πόρους τῆς Σιβηρίας, οἱ Σοβιετικοὶ κατασκευάζουν μιὰ νέα σιδηροδρομικὴ γραμμή, ποὺ πρόκειται νὰ διασχίσει τὰ 1965 μίλια ἐρημιᾶς ποὺ χωρίζουν τὴν πόλη Οὔστ—Κούτ (στὰ σύνορα τῆς Σιβηρίας, κοντὰ στὴ Βαϊκάλη) ἀπὸ τὸ Κομσομόλσκ (565 μίλια βόρεια ἀπὸ τὸ Βλαδιβοστόκ).

Τὸ κόστος τῆς κατασκευῆς —ἕνα τρίτο τῆς ὁποίας ἔχει ἤδη ὁλοκληρωθεῖ μετὰ ἀπὸ τρία χρόνια σκληρῆς δουλειᾶς — ὑπολογίζεται νὰ φθάσει τὸ ὕψος τῶν 15 δισεκατομμυρίων δολλαρίων. Ὁ ἀνταποκριτὴς τοῦ «Τάιμ» στὴ Μόσχα Μόρς Κλάρκ, ποὺ ἐπισκέφθηκε, στὴν ἀνατολικὴ Σιβηρία, μιὰ τοποθεσία ὅπου γίνονται ἔργα κατασκευῆς μιᾶς γέφυρας γιὰ τὸ ΜΠΑΜ, γράφει:

«Η ΖΩΗ ΣΤΗΝ ΕΡΗΜΗ ΧΩΡΑ»

Καθὼς τὸ ἀεροπλάνο ποὺ μᾶς μετέφερε ἑτοιμαζόταν νὰ προσγειωθεῖ, ξαφνικὰ πρόβαλε ἡ Σιβηρία γεμάτη συλές ἀπὸ σεισμοὺς καὶ χιονοσκέπαστες ὀροσειρές. Προορισμός μας ἦταν, ἕνας μικρὸς ἐργατικὸς οἰκισμός, στὸν ὁποῖο οἱ ἐργάτες κάτοικοί του ἔχουν δώσει τὸ ταιριαστὸ ὄνομα Ἀλόνκα — «ἔρημη χώρα». Θερμοκρασία: 45 βαθμοὶ ὑπὸ τὸ μηδέν. Στὶς ψυχρότερες ἀκόμα μέρες, τὸ κρῦο στὴν Ἀλόνκα ἀκούγεται: ἡ ὑγρασία τῆς ἐκπνοῆς παγώνει ἀμέσως καὶ τὰ συγκρουόμενα κρύσταλλα κάνουν ἕνα θόρυβο σὰν θρόισμα φύλλων. Τὰ αὐτοκίνητα ποὺ χρησιμοποιοῦν τὰ διάφορα συνεργεῖα, ἔχουν τὰ καπὸ σκεπασμένα μὲ κουβέρτες. Γιὰ νὰ χύσουν τσιμέντο στὰ θεμέλια οἱ ἐργάτες εἶναι ἀναγκασμένοι νὰ τὸ ζεσταίνουν μέσα σὲ ἀνυψωμένες θερμαινόμενες παράγκες. Ἡ γέφυρα, ἡ κατασκευὴ τῆς ὁποίας, ἔχει ἀρχίσει πρὶν ἀπὸ ὀκτὼ μῆνες, θὰ εἶναι ἕτοιμη στὰ τέλη Μαρτίου. «Θὰ βρίσκομαι ἐδῶ τὴ στιγμὴ τῆς νίκης», λέει ὁ ἀρχιεργάτης Βλαντιμὶρ Ζουντίλωφ. «Καὶ μετὰ θὰ πᾶμε ἀλλοῦ, νὰ χτίσουμε κι' ἄλλη γέφυρα γιὰ τὸ ΜΠΑΜ».

Ἡ ἐκμετάλλευση τοῦ πλούτου τῆς Σιβηρίας εἶναι παλιὸ ρωσικὸ ὄνερο, οἱ ἀποστάσεις ὅμως ἀποτελοῦσαν πάντα ἀνυπέρβλητο, γιὰ τὴν πραγματοποίησή του, ἐμπόδιο. Ὅπως λέει ἕνας ἀπὸ τοὺς εἰδικοὺς ποὺ ἐργάζονται στὴν κατασκευὴ τοῦ ΜΠΑΜ, «ὅταν ὁ θεὸς μοίραζε τὰ στοιχεῖα σ' ὅλη τὴ γῆ, φθάνοντας ἐδῶ κου ράστηκε καὶ μάζεψε τὰ περισσεύματα, τὰ ἀνακάτεψε καὶ τὰ ἔρριξε ὅπως νάναι». Τὸ ΜΠΑΜ ὅταν τελειώσει θὰ μεταφέρει ἀνάκατα πλούτη ἀπὸ τὴ Σιβηρία: πετρέλαιο ἀπὸ τὶς νέες πετρελαιοπηγὲς τῆς Δυτικῆς Σιβηρίας, κάρβουνο ἀπὸ τὸ Νερνούνγκρι καὶ τὸ Τσουλμάν, σιδηρομετάλλευμα καὶ χρυσὸ ἀπὸ τὸ Ἀλντάν, διαμάντια ἀπὸ τὴ Γιακουτία καὶ ἄλλα μεταλλεύματα, ἀπὸ διάφορες, σκόρπιες περιοχές. Ἡ ἐξαγωγὴ τους στὴν Ἰαπωνία καὶ σ' ἄλλες χῶρες ποὺ κυριολεκτικὰ πεινᾶνε γιὰ πρῶτες ὕλες θὰ βοηθήσει τὴ Μόσχα νὰ ἐξασφαλίσει τὸ συνάλλαγμα ποὺ χρειάζεται γιὰ τὴν τεχνολογικὴ ἀνάπτυξη.

Τὸ ΜΠΑΜ θὰ περνᾶ ἀπὸ ὀρεινές περιοχὲς ὅπου οἱ σεισμοὶ εἶναι συχνοὶ κι' ἀπὸ τεράστιες ἐκτάσεις μόνιμων παγετώνων καὶ ἀμέτρητων ἑλῶν, ὅπου κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ καλοκαιριοῦ ἡ γῆ κουνιέται. Συνολικά, θὰ χρειαστεῖ νὰ χτιστοῦν 3.700 μεγάλες καὶ μικρὲς γέφυρες. Εἰδικοὶ ἀπὸ τὴ Μόσχα, τὸ Λένινγκραντ καὶ τὸ Κίεβο βοηθοῦν νὰ διανοιγοῦν σήραγγες 9,5 μιλίων) γιὰ νὰ διασχιστοῦν ἑφτὰ ὀροσειρές.

Ἀπὸ τὸ 1974, ἔχουν προσληφθεῖ γιὰ νὰ δουλέψουν στὸ ἔργο 100.000 ἐργάτες, μὲ διπλὸ καὶ τριπλὸ ἀπὸ τὸν κανονικὸ μισθό. Γιὰ νὰ περιοριστοῦν στὸ ἐλάχιστο τὰ γλωσσικὰ προβλήματα καὶ γιὰ νὰ ὑπάρξει ἕνα πνεῦμα ἁμίλλας μεταξὺ ἐθνικοτήτων, λειτουργοῦν χωριστοὶ οἰκισμοὶ γιὰ 20 τουλάχιστον ἀπὸ τὶς ἐθνικότητες τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης. Φοιτητὲς ἀπὸ τὸ Ζαΐρ, τὴ Χιλή, τὴ Νιγηρία κι' ἄλλες ἀφρικανικὲς καὶ λατινοαμερικανικὲς χῶρες, ποὺ σπουδάζουν στὸ πανεπιστήμιο Πατρὶς Λουμούμπα τῆς Μόσχας, προσφέρουν ἐθελοντικὰ τὴν ἐργασία τους κατὰ τὴν περίοδο τῶν διακοπῶν.

Παρ' ὅλα αὐτά, τὸ ἐργατικὸ προσωπικὸ ἀποτελεῖ πάντα μεγάλο πρόβλημα γιὰ τὸ ΜΠΑΜ. Οἱ ὑποψήφιοι ἐργάτες περνᾶνε ἀπὸ αὐστηρότατες ἰατρικὲς ἐξετάσεις καὶ κάνουν εἰδικὰ ἐμβόλια πρὶν φύγουν γιὰ τὴ Σιβηρία, ὅπου τὸ καλοκαίρι θὰ ἔχουν νὰ ἀντιμετωπίσουν σμήνη κουνούπια καὶ σκνίπες καὶ τὸ χειμώνα κρυοπαγήματα καὶ ἐπιβολβίτιδες. Οἱ περισσότεροι ζοῦν σὲ οἰκισμοὺς μέσα στὴ ζώνη τοῦ ΜΠΑΜ, ἕνα διάδρομο πλάτους, ἀπὸ 50 ὡς 100 μίλια ποὺ ἀκολουθεῖ τὴ σιδηροδρομικὴ γραμμή. Ἡ ζωὴ εἶναι σκληρή. Στοὺς οἰκισμοὺς ὑπάρχουν κινηματογραφος καὶ θέατρο, τὸ φαγητὸ ὅμως ἔρχεται ἀεροπορικά, τὸ ταχυδρομεῖο δὲν εἶναι κανονικὸ καὶ πολλές φορὲς παρουσιάζεται ἔλλειψη εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης, ὅπως τὰ ζεστὰ ροῦχα.

Σέ ὁρισμένες περιπτώσεις, οἱ σκληρές συνθῆκες ζωῆς ἀνάγκασαν τοὺς ἐργάτες τοῦ ΜΠΑΜ νὰ κατέβουν σὲ ἀπεργία. Ὕστερα, ἀπὸ ἕνα τέτοιο ἐπεισόδιο, χρειάστηκε σύμφωνα μὲ ὁρισμένα σοβιετικὰ δημοσιεύματα, νὰ σταλοῦν ἐπιτόπου ἀξιωματοῦχοι τοῦ Κόμματος γιὰ νὰ «διευθετήσουν τὴν κατάσταση». Καὶ κάτι ποὺ δίνει μιὰ ἰδέα τοῦ μεγέθους τοῦ σχεδίου: οἱ ὑπεύθυνοι προσπαθοῦν νὰ βροῦν τρόπους αὔξησης τῆς παραγωγικότητας πρὶν τὸ χαμηλὸ ποσοστὸ γεννήσεων τῶν τελευταίων χρόνων ἀρχίσει νὰ ἐπηρεάζει, μέσα στὴ δεκαετία, τοῦ 1980, τὸν ἀριθμὸ τῶν εἰδικευμένων ἐργατῶν.

Τὸ ὅτι τὸ ΜΠΑΜ χαρακτηρίζεται σὰν σχέδιο ὑψηλῆς προτεραιότητας ὀφείλεται σὲ κάτι ἄλλο: Ἡ μοναδικὴ μέχρι σήμερα, σιδηροδρομικὴ γραμμὴ τῆς περιοχῆς, ὁ ἡλικίας 73 χρόνων, Ὑπερσιβηρικός ἀκολουθεῖ τὴ βορεινὴ ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Ἀμούρ, ποὺ ἀποτελεῖ τμῆμα τῶν σινοσοβιετικῶν συνόρων. Ὁ «ποταμὸς τοῦ Μαύρου Δράκοντα», ὅπως τὸν ἀποκαλοῦν οἱ Κινέζοι, ἀποτελεῖ ἐδῶ καὶ τριακόσια χρόνια, ἑστία συνεχῶν διενέξεων. Στὴ διάρκεια τῆς περασμένης δεκαετίας, σοβιετικὰ καὶ κινεζικὰ στρατεύματα ἔχουν ἐπανειλημμένα συμπλακεῖ κατὰ μῆκος τόσο τοῦ Ἀμούρ, ὅσο καὶ τοῦ γειτονικοῦ ποταμοῦ Οὐσσούρι. Στὸ Χαμπορόβσκ, ἕνας ἐπίσημος λέει: «Τώρα ἔχουμε ἡσυχία. Καὶ ἐλπίζουμε νὰ μὴν ἀλλάξει ἡ κατάσταση». Μεταφέροντας τὴ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ σὲ ἀπόσταση 110 ὡς 310 μιλίων ἀπὸ τὰ σύνορα, οἱ Σοβιετικοὶ θέλουν νὰ ἐξασφαλίσουν, ὅτι, σὲ περίπτωση σύγκρουσης, ἡ ζωτικὴ ἐπίγεια σύνδεση Εὐρωπαϊκῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως, καὶ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ, θὰ εἶναι ἀσφαλής.

23 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗ ΒΟΜΒΑ

Στὴ νῆσο Μπικίνι ἐπικίνδυνη ἡ ζωὴ ἀκόμη καὶ τώρα

ΕΠΕΣΤΡΕΨΑΝ 100 ΚΑΤΟΙΚΟΙ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ. Πρὸ ἐννέα ἐτῶν ἡ Ἀμερικανικὴ κυβέρνησις εἶπεν εἰς τοὺς ἄλλοτε κατοίκους τῆς νήσου Μπικίνι ὅτι δύνανται νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὸν τόπον των, διότι ἡ μόλυνσις τοῦ περιβάλλοντος ἡ ὁποία εἶχε προκληθῆ ἐκ τῶν δοκιμῶν πυρηνικῶν ὅπλων εἰς τὸν Εἰρηνικόν, δὲν ὑφίσταται πλέον. Ἔκτοτε, ἀρκετοὶ Μπικιναῖοι ἀπεφάσισαν καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πατρίδα των.

Τώρα, ὅμως, ἡ Ἀμερικανικὴ κυβέρνησις διεπίστωσεν ὅτι εἶχε σφάλλει. Διότι μετρήσεις αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπέδειξαν ὅτι τὰ χερσαῖα ὕδατα τῆς νήσου Μπικίνι περιέχουν ἀκόμη ραδιενέργειαν ἐπικίνδυνον διὰ τοὺς ἀνθρώπους. Ἐπίσης ἐπικίνδυνα εἶναι τὰ κοκκόβρυα τὰ φροῦτα καὶ τὰ λαχανικὰ τὰ ὁποῖα παράγονται ἐπὶ τοῦ μολυνθέντος ἐκ τῆς ραδιενεργείας ἐδάφους. Οὕτω, τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς Οὐασιγκτων ἐζήτησεν ἀπὸ τὸ Κογκρέσσον ἓν κονδύλιον 15 ἑκατομμυρίων δολλαρίων διὰ νὰ μεταφέρη τοὺς νησιώτας εἰς ἄλλο μέρος.

«Εἶναι πλέον φανερόν», ἀνεκοίνωσε τὸ ὑπουργεῖον εἰς εἰδικὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Κογκρέσσου, «ὅτι αἱ νῆσοι Μπικίνι δὲν πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦνται δι' ἀγροτικοὺς σκοποὺς διὰ τὸ ἀμέσως προσεχὲς μέλλον τουλάχιστον, ἰδίως δέ, διὰ τὴν ἐντοπίαν κατανάλωσιν. Ἐπίσης, δὲν πρέπει νὰ θεωροῦνται ὡς κατοικήσιμος χῶρος».

ΟΛΕΘΡΙΑΙ ΤΡΟΦΑΙ

Σήμερον, εἰς τὴν νῆσον κατοικοῦν περὶ τοὺς 100 Μπικιναῖοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ Ἀμερικανικὴ κυβέρνησις χορηγεῖ τρόφιμα, διὰ νὰ μὴ καταναλίσκουν εἴδη τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς. Διότι ὡς ἔχει ἀποδειχθῆ ἐκ τῶν πολυετῶν ἐρευνῶν, ὅταν ἡ ποσότης τῆς ραδιενεργείας τὴν ὁποίαν περιέχουν αἱ τροφαὶ εἶναι μεγαλυτέρα τῆς φυσιολογικῆς, οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι τὰς καταναλίσκουν πρόσβάλλονται ἐκ λευχαιμίας ἢ ἄλλων εἰδῶν καρκίνου.

Κατὰ τὰς ἐπισήμους ἐκθέσεις οὐδεὶς ἐκ τῶν διαμενόντων εἰς τὴν νῆσον κατοίκων φαίνεται νὰ ἔχῃ πρὸς τὸ παρὸν ἀσθενήσει. Ἐν τούτοις, ἡ κατάστασις τῆς νήσου ἀποτελεῖ καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ἀποτελῇ ἀντικείμενον συζητήσεων ἐπὶ τῶν μακροπροθέσμων ἐπιδράσεων, τῆς χαμηλῆς, ἔστω, ραδιενεργείας, εἰς τὴν ὑγείαν. Ἀκόμη, τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ὑψηλὴ ποσότης καταλοίπων εἰς τὸ ἔδαφος, ὑψηλῶν ποσοτήτων ραδιενεργείας καὶ ἡ παρατηρουμένη ρύπανσις ἐξ αὐτῆς τῶν φυτῶν 23 ὁλόκληρα ἔτη μετὰ τὴν προσβολὴν τοῦ ἐδάφους ἐκ τῆς ραδιενεργείας, εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπηρεάσῃ τὰ προγράμματα χρησιμοποιήσεως τακτικῶν πυρηνικῶν ὅπλων εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην, ἀκόμη καὶ εἰς μικρὸν βαθμόν.

Οἱ Μπικιναῖοι εἶχον μεταφερθῆ ὁμαδικῶς εἰς τὴν νῆσον Κίλι, εἰς ἀπόστασιν 400 χιλιομέτρων ἀπὸ τὴν πατρίδα των, τῷ 1953, διὰ νὰ γίνῃ ἡ νῆσος των τὸ πεδίον δοκιμῶν πυρηνικῶν ὅπλων. Διὰ τὴν ἐπάνοδόν των, ἡ Ἀμερικανικὴ κυβέρνησις ἔχει ἤδη δαπανήσει περὶ τὰ τρία ἑκατομμύρια δολλάρια. Διότι ὁλόκληρος ἡ νῆσος ὠργώθη βαθέως, τὸ χῶμα τῆς ἐπιφανείας του ἐδάφους της ἀφηρέθη, ἐφυτεύθη σαν δέ, 50.000 κοκκοκαρυαὶ καὶ ἐκτίσθησαν 40 νέαι οἰκίαι.

«Ὅλα αὐτὰ θὰ ἐγκαταλειφθοῦν τώρα», λέγει ἡ Ρούθ Βὰν Κλήθ, διευθύντρια τῆς ὑπηρεσίας ἐδαφικῶν ὑποθέσεων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς Οὐάσιγκτων.

Η ΕΚΡΗΞΙΣ ΤΟΥ 1954

Τὴν 1ην Μαρτίου 1954, οἱ Ἀμερικανοὶ ἐξετόξευσαν ἐπὶ τῆς κοραλιόγενοῦς νήσου Νάνου, εἰς τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν, τῆς νήσου Μπικίνι, Ἀτόλλ, μίαν βόμβαν ὑδρογόνου 15 μεγατόννων, τὴν ἐπονομασθεῖσαν «Μπράβο». Ἐν συνεχείᾳ, ἐγένοντο εἰς τὴν νῆσον 23 δοκιμαὶ πυρηνικῶν βομβῶν, ἀλλ' ἡ ἔκρηξις τοῦ 1954 ἦτο ἐκείνη ἡ ὁποία ἐδημιούργησε τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῆς μολύνσεως.

Τὸν Αὔγουστον τοῦ 1968, ὁ τότε Πρόεδρος Λύντον Τζόνσον ἐδήλωσεν, ὅτι ἡ νῆσος Μπικίνι Ἀτόλλ θὰ ἐκαθαρίζετο, θὰ ἀποκαθίστατο καὶ θὰ ἀπεδίδετο εἰς τοὺς κατοίκους της. Μετὰ ἔν ἔτος, ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀτομικῆς Ἐνεργείας ἐξήτασε τὴν νῆσον. ἡ δὲ ἔκθεσίς της λέγει ὅτι εἰς τὴν νῆσον ἡ ραδιενέργεια «ἦτο μικροτέρα ἀκόμη καὶ ἐκείνης τοῦ Ντένβερ, εἰς τὸ Κολοράδο». Ἐν τούτοις, τῷ 1974, περαιτέρω ραδιολογικαὶ μελέται ἀπέδειξαν ὅτι ἡ ραδιενέργεια ὑπῆρχεν εἰς βαθμὸν μεγαλύτερον τοῦ φυσιολογικοῦ οἱ δὲ Μπικιναῖοι ἐζήτησαν ἀπὸ τὸ Ἀμερικανικὸν ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ κάμῃ νέας ἐρεύνας.

ΑΠΟ ΤΗ ΣΚΟΠΙΑ ΤΗΣ. ΜΟΣΧΑΣ

Συμβιβαστικὲς ἀλλαγὲς μὲ τὸ νέο κινέζικο Σύνταγμα

ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΥ ΝΟΒΟΣΤΙ

ΜΟΣΧΑ. Οἱ ἀποφάσεις τῆς Παγκινεζικῆς Συνέλευσης τῶν λαϊκῶν ἀντιπροσώπων, ποὺ πάρθηκαν στὴν τελευταία σύνοδο στὸ Πεκῖνο προκαλοῦν ποικιλόμορφες ἀντιδράσεις στὸν παγκόσμιο Τύπο. Κι' αὐτὸ εἶναι φυσικό. Πρόκειται ὄχι τόσο γιὰ τὴ στάση τῶν διαφόρων ὀργάνων τοῦ Τύπου, ὅσο γιὰ τὶς ἀντιτιθέμενες πολιτικὲς ἐξελίξεις, ποὺ σημειώνονται στὴν Κίνα, οἱ ὁποῖες βρῆκαν τὴν ἔκφρασή τους, καὶ στὶς ἐργασίες τῆς Συνόδου τῆς Συνέλευσης.

Ἡ ἴδια ἡ κινεζικὴ ἡγεσία, σημειώνοντας τὶς ἰδιομορφίες αὐτῆς τῆς Συνόδου, ὑπογραμμίζει, ὅτι αὐτὴ συνῆλθε τὴ στιγμὴ τῆς ἐξόντωσης τῆς «συμμορίας τῶν τεσσάρων», τοῦ τερματισμοῦ τῆς «πρώτης πολιτιστικῆς ἐπανάστασης» καὶ τῆς εἰσόδου τῆς Κίνας στὴν «ἔναρξη τῆς νέας περιόδου», τῆς ἐπανάστασης καὶ τῆς οἰκοδόμησης. Σὰν κύριο καθῆκον, ἡ Σύνοδος πρόταξε τὴν ἐπεξεργασία τρόπων καὶ μεθόδων γιὰ τὴν οἰκοδόμηση «κραταιᾶς Κίνας».

Εἶναι ζήτημα ἀν μποροῦμε νὰ δώσουμε σήμερα πλήρη ἐκτίμηση τῶν θέσεων, ποὺ ἀνάπτυξαν μὲ τὶς ἐκθέσεις τους ὁ Χουὰ Κούο Φέγκ καὶ ὁ Γιὲ Τσιὰν Ἶν, μαζὶ μὲ τὸ νέο σύνταγμα τῆς Κινεζικῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας.

Τὴν προσοχὴ ἀπασχολεῖ πρὶν ἀπ' ὅλα ὁ συμβιβαστικὸς χαρακτήρας τῶν ἀποφάσεων τῆς Συνόδου τόσο στὰ ζητήματα τῆς πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης τῆς χώρας, ὅσο καὶ στὰ ζητήματα τῶν στελεχῶν, ποὺ συνδέονται μὲ τὸ σχηματισμὸ τῆς κυβέρνησης.

Στὸν τομέα τῆς πολιτικῆς, ὁ συμβιβαστικὸς χαρακτήρας τῶν ἀποφάσεων, ἐκδηλώνεται, ἐπὶ παραδείγματι, μὲ τὸ ὅτι, διακηρύσσοντας τὴν πίστη στὶς «ἰδέες, τοῦ Μάο» ἡ νέα κινεζικὴ ἡγεσία ἀναγκάζεται στὴν οὐσία νὰ ἀναγνωρίσει ταυτόχρονα τὶς καταστρεπτικὲς συνέπειες αὐτῶν τῶν ἰδεῶν νὰ ἀναζητήσει ἄλλους δρόμους σταθεροποίησης τῆς κατάστασης στὴ χώρα καὶ τὴν ἐπίλυση τῶν ἐπίκαιρων ζητημάτων ποὺ στέκονται μπροστὰ στὴ χώρα.

Ἔτσι στὴν ἔκθεση τοῦ Χουὰ Κούο Φέγκ ἀναφερόταν πὼς στὴν περίοδο τοῦ 1974—1976 «ὅλη ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία βρέθηκε στὸ χεῖλος σχεδὸν τῆς καταστροφῆς». Δὲν εἶναι καὶ τόσο δύσκολο νὰ καταλάβουμε ὅτι σὲ αὐτὴ τὴν καταστροφὴ τῆς Κίνας ὁδήγησαν ὄχι τόσο τὰ ἐγκλήματα τῆς «συμμορίας τῶν τεσσάρων» ὅσο οἱ οἰκονομικὲς ἐκεῖνες θέσεις τοῦ Μάο μὲ τὶς ὁποῖες αὐτὴ καθοδηγοῦσε τὴ δράση της.

Σὰν σοβαρότατο κρατικὸ καθῆκον τέθηκε καὶ κατοχυρώθηκε στὸ νέο σύνταγμα ἡ πραγματοποίηση τῆς «ὁλόπλευρης ἀνακαίνισης σὲ τέσσερις τομεῖς»: στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία τὴ γεωργία τὴν ἄμυνα τὴν ἐπιστήμη καὶ τὴν τεχνική. Ἀποφασιστικὴ φάση γιὰ τὴν ἐπίτευξη αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ θὰ εἶναι ἡ δεκαετία — ἡ περίοδος 1976—1985.

Μερικὲς ἀπὸ τὶς προτάσεις, γιὰ τὸ δεκάχρονο σχέδιο ἀποδείχνουν, κατὰ τὴ γνώμη τῶν εἰδικῶν, ὅτι αὐτὸ καταρτίστηκε, μὲ μεγάλη σπουδή. Ἀπὸ τὰ ὑλικὰ τῆς συνόδου δὲν εἶναι σαφές, πῶς λογαριάζουν στὸ Πεκῖνο νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἐτησία παραγωγὴ στὴ χώρα 400 ἑκατομμυρίων τόννων σὲ σιτηρὰ ἢ τὴν παραγωγὴ 60 ἑκατομμυρίων τόννων χάλυβα τὸ 1985.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς βασικοὺς μοχλοὺς τῆς ἐκπλήρωσης τῶν σχεδίων οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης παραμένει, ὅπως καὶ προηγούμενα, τὸ παράδειγμα τοῦ Ντατσίν (οἱ πετρελαιοπηγές, ποὺ ἀνακηρύχτηκαν «ὑποδειγματικὴ ἐπιχείρηση») καὶ τοῦ Ντατσὰν (ἡ μεγάλη ἀγροτικὴ παραγωγικὴ ὁμάδα ἐργασίας), δηλαδὴ ἡ βάση τῆς ἐντατικοποίησης τῆς ἐργασίας. Παράλληλα, ἡ σημερινὴ κινεζικὴ ἡγεσία ἀναγκάστηκε, νὰ ἐπιστρέψει στὶς ἀρχὲς τῶν ὑλικῶν κινήτρων, ποὺ τὶς εἶχε ἀπορρίψει, σὰν «ρεβιζιονιστικὲς» στὰ χρόνια τῆς «πολιτιστικῆς ἐπανάστασης». Ὅλο καὶ μεγαλύτερη σημασία ἀποδίδεται στὴν ἀνέγερση μεγάλων σύγχρονων ἐπιχειρήσεων, ἂν καὶ τὰ μικρὰ καὶ μεσαῖα ἐργοστάσια, ὀρυχεῖα καὶ ἠλεκτροσταθμοὶ παίζουν, ὅπως καὶ πρίν, σημαντικὸ ρόλο, στὴν παραγωγὴ βασικῶν εἰδῶν προϊόντων.

Ἀναγνωρίζεται ἐπίσης ἡ ἀνάγκη τῆς ἐξασφάλισης τῶν ὑλικῶν καὶ πνευματικῶν ἀναγκῶν τοῦ κινεζικοῦ λαοῦ. Αὐτὸ τὸ σημεῖο οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης ἐξετάζεται ἀπὸ μερικοὺς ξένους παρατηρητὲς σὰν ἔνδειξη γιὰ τὴν παραπέρα σιωπηρὴ ἐπιστροφὴ στὴν πραγματικὴ διεύθυνση τῆς κινεζικῆς οἰκονομίας, ποὺ ἀπέδειξε τὴν ἀποτελεσματικότητά της στὰ χρόνια τοῦ πρώτου πεντάχρονου σχεδίου, πρὶν τὴν ἔναρξη τοῦ «μεγάλου ἅλματος».

Ταυτόχρονα, πολλοὶ ἐμπειρογνώμονες τῶν κινεζικῶν ὑποθέσεων, στρέφουν τὴν προσοχή τους στὴ διατήρηση τῆς πορείας τῆς στρατιωτικοποίησης τῆς χώρας. Σχετικὰ ὑπογραμμίζουν, ὅτι ἡ ἀνάπτυξη τέτοιων κλάδων, τῆς οἰκονομίας, ὅπως ἡ μεταλλουργία, ἡ βιομηχανία πετρελαίου καὶ ἄνθρακα, οἱ μηχανοκατασκευὲς καὶ ἡ χημεία, ἀποβλέπουν κατὰ πρῶτο λόγο στὸ νὰ ἐξασφαλίσουν τὶς ἀνάγκες τοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ στρατοῦ. Πολὺ ἐνδεικτικὸ εἶναι, πὼς κατὰ τὴν πρώτη κι' ὅλας συνειδρίαση τῆς νέας μόνιμης ἐπιτροπῆς τῆς Λαϊκῆς Συνέλευσης πάρθηκε ἡ ἀπόφαση γιὰ τὴν αὔξηση τῆς θητείας στὴ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία καὶ τὴν καθιέρωση νέου συστήματος στρατολογίας, ποὺ θὰ συνδυάζει τὴν ὑποχρεωτικὴ πρόσκληση μὲ τὴν ἐθελοντικὴ θητεία.

Τὸ νέο σύνταγμα, κατὰ τὴ γνώμη τῶν πολιτικῶν παρατηρητῶν; δὲν ἐπιφέρει ριζικὲς μεταβολὲς στὸ προηγούμενο σύνταγμα, ποὺ εἶχε ἐγκριθεῖ μόνο πρὶν ἀπὸ τρία χρόνια. Παράλληλα, αὐτὸ ἐκφράζει τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς πάλης ποὺ ξέσπασε μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Μάο Τσέ Τούγκ καὶ κατοχυρώνει τὴ γραμμὴ τῆς νέας κινεζικῆς ἡγεσίας σέ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ζωῆς τῆς χώρας.

Τὴν προσοχὴ προκαλεῖ ἐπίσης ἡ ἐπαναφορὰ μιᾶς σειρᾶς ἀπὸ θέσεις γιὰ τὰ πολιτικὰ δικαιώματα καὶ τὴν ἐκλογὴ ὀργάνων τῆς ἐξουσίας, ποὺ ὑπῆρχαν στὸ πρῶτο κινεζικὸ σύνταγμα, τοῦ 1954, ἀλλὰ καταργήθηκαν, στὸ σύνταγμα τοῦ 1975. Αὐτὴ ἡ ἐπιδεικτικὴ ἐμμονὴ στὸ δημοκρατισμὸ ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν κινεζικὴ πραγματικότητα.

Ἔτσι, κατὰ τὴν ἐκλογὴ ἀντιπροσώπων γιὰ τὴ Σύνοδο τῆς Λαϊκῆς Συνέλευσης, οἱ Κινέζοι πολίτες εἶχαν στερηθεῖ τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλεγοῦν. Κανένας καὶ πουθενὰ δὲν ὀργάνωσε τὴν ἐκλογὴ ἀντιπροσώπων γιὰ τὶς συνελεύσεις τῶν λαϊκῶν ἀντιπροσώπων στὶς ἐπαρχίες, τὶς αὐτόνομες περιοχὲς καὶ τὶς πόλεις, ποὺ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸ κέντρο γιατὶ στὴν πραγματικότητα ἡ ἐκλογὴ τῶν ἀντιπροσώπων γιὰ τὴ σύνοδο τῆς Λαϊκῆς Συνέλευσης ἔγινε μὲ βάση τὶς ἀποκαλούμενες «δημοκρατικὲς συμβουλευτικὲς ἐπιτροπές».

Ὅσον ἀφορᾶ τοὺς διορισμοὺς ποὺ ἔγιναν γιὰ τὶς ἀνώτερες, κρατικὲς θέσεις, οἱ ἀποφάσεις πάρθηκαν κι' ἐδῶ, ὅπως φαίνεται, πάνω σὲ συμβιβαστικὴ βάση. Ἔτσι, κατὰ τὴ γνώμη τῆς ἰαπωνικῆς ἐφημερίδας «Σανκεῖ Σιμπούν», ἡ πάλη γιὰ τὴν ἐξουσία ἀνάμεσα στοὺς ὀπαδοὺς τῆς «πολιτιστικῆς ἐπανάστασης» καὶ τὰ παλιὰ στελέχη, ποὺ ὑπέφεραν ἀπὸ αὐτήν, δὲν ἔχει καθόλου τερματιστεῖ. «Μ' ἄλλα λόγια — γράφει ἡ ἐφημερίδα — ἡ κατάσταση παραμένει, ὅπως καὶ προηγούμενα, πολὺ ἀσταθής».

Οἱ εἰδικοὶ στὰ ζητήματα τῆς Κίνας σημειώνουν, ὅτι ἡ βάση τοῦ συμβιβασμοῦ, ποὺ ἐπιτεύχθηκε στὴ Σύνοδο τῆς Γενικῆς Συνέλευσης, τὴν ἀποτέλεσαν οἱ ἡγεμονικὲς ἰδέες τοῦ Μάο, ποὺ τὶς συμμερίζεται ἡ σημερινὴ ἡγεσία. Κρίνοντας ἀπὸ τὰ κείμενα τῆς Συνόδου, τὸ Πεκῖνο, ὅπως καὶ πρίν, ἐπιμένει στὸ «ἀναπόφευκτο» τοῦ νέου παγκόσμιου πολέμου. Κηρύσσοντας τὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση «ὑπ' ἀριθ. 1 ἐχθρό», προσπαθεῖ νὰ ἐκμεταλλευτεῖ ὁλόπλευρα τὸν ἀντισοβιετισμὸ σὰν κάλυμμα τοῦ δικοῦ του ἀποκλεισμοῦ ἀπὸ τὶς δυνάμεις τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ, ποὺ ἐπιζητοῦν νὰ ὑπονομεύσουν τὴν πορεία τῆς ὕφεσης στὸν κόσμο. Ὅπως φαίνεται, τὸ Π